

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רו שליט"א, רבה של תל ציון

פרשת 'תרו' י"ז שבט תשע"א

נצל את כוחותיך!

אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים וגו'. (כ, יז)

סיפר גיסו של ה"חזון איש" עליו, כי הוא היה בינוני ולא גאון מיוחד, אך מה עמדה לו להיות כה גדול? שקידתו בתורה. והנה כל אדם יש בו כוחות גדולים אלא שהם מכוסים וטמורים בתוכו, וצריך להוציאם מכח אל הפועל. יש אומרים: כי אין אנו מנצלים שלש אחוז מכח הלמידה שלנו, אדם יכול לזכור המון תורה, אלא אינו מנוצל דיו.

רבותינו במדרש (ויק"ר מצורע פרשה יט) אומרים משל - נכנס אדם לאולם אחד ונשא עיניו וראה שתלוי סל בתיקרה הגבוהה, והתפלא איך הגיע סל זה למעלה, ואיך שייך להורידו, בא הפיקח אמר, וכי לא אדם תלאו? הרי אני גם כן מביא סולם ועולה ומגיע לשם, כך טיפש נכנס רואה מסכת נזיקין שלשים פרקים, כלים שלשים פרקים, אומר, איך אפשר ללמוד כל זה? בא הפיקח אומר, וכי הכל ביום אחד? אלא היום מעט ומחר מעט, עד שלומד הכל, וקובץ על יד ירבה. ע"ש.

וכתב מהרח"ו (בשער המצוות) שצריך האדם להשלים כל עסק הפרד"ס ולטרוח בה, וזו אחת ממצוות התורה, וצריך להשיגה כמה שידו מגעת או רב שילמדנו, ואם לא עשה כן, הרי חיסר מצוה אחת של תורה, וצריך שיבא בגלגול עד שיטרח בד' בחינות פרדס (פשט רמז דרש סוד) הנ"ל, והובא בכה"ח (סימן קנה אות יב) ועיין נא שם.

גם יש מדרש (מדרש משלי פרשה י) שאומר: שבשעת הדין אומרים לו, ערוך מקרא שקרית ומשנה ששנית וכו', עד ידיעת כסא הכבוד היאך עומד וכו'. א"כ אין לישיב בחיבוק ידיים, אלא לילך מלימוד ללימוד ולהרבות הידיעה, ובזה עושים נחת להקב"ה, וזוכים לעולם הבאר בנחת.

אמנם יש לכל אחד מאתנו "חבילה", כלומר הפרעות וטרדות החיים בכל מעגל השנה, אחד המרבה ואחד הממעט וכו'. אכן צריך להתחזק ולדעת שהכל לטובה וצריך דוקא מתוך הצרות ומתוך הבלבול, להתאושש ולהרים ראש, ולהתקדם בתורה. גם צריך לדעת שיש בנו כוחות גדולים ויש לנצלם.

ולכך להתחיל בלימודים חדשים בכל פעם, לא כאלה שלומדים מסכת אחת ונתקעים כל הזמן רק בה וחוזרים רק עליה, אלא גמרת זו, גש למסכת אחרת, באומץ ובבטחון עצמי. אפילו לסדר קדשים כמו מסכת זבחים מנחות וכו', לקפוץ גם ליורה דעה וחושן משפט, לקפוץ לתלמוד ירושלמי וכו'. הכלל, תמיד לגמור ישן ולהתחיל חדש בלי פחד מדומה, ובלי ענוה פסולה, וחוסר בטחון.

וזהו הרמז בפסוק: "ויאמר משה אל העם אל תיראו" - מלגשת לתורה וללימודים גבוהים. לא בגלל גודלם ולא מפחד ההפרעות "כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים" - הדינים וההפרעות בלימוד באו לנסות ולהעלותכם על נס. "ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" - שהתורה כולה לדעת את רצון ה' ולירא ממנו. וכמו שפעם באו שרים נכבדים אל בית הרב דוד חיים (נכד הבן איש חי) וראו אצלו ספריה עשירה של מאות אלפי ספרים, שאלו, מה כל אלה, ענה ואמר: "כל זה, כדי לדעת מה רוצה השם יתברך!" ה' יזכנו להתחזק בבקיאות בכל התורה, אמן.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ברכת הטוב והמטיב על קניית דירה

שאלה: מי שקנה דירה חדשה ואינו נכנס לגור בה האם יברך "הטוב והמטיב", ומתי.
תשובה: עצם הקניה היא שמחה ולכן יברך, שהרי מיד ראוי ליהנות בה, (ע' סימן רכג סעיף ג-ד).

ברכה על קביעת מזוזה בשנית

שאלה: מי שהוריד את המזוזות לבדיקה, האם כשקובעם שוב צריך לברך.
תשובה: כן, וכן "המנהג" לברך, וכמ"ש בזכרונות אליהו לר"א מני זצ"ל. (וע' יחו"ד ח"ג סימן פ).

אמירת שלום עליכם

שאלה: באמירת "שלום עליכם" בליל שבת, האם צריך לחזור על כל קטע שלש פעמים.
תשובה: אין צורך. אך יש נהגו כן, ואנו לא נהגנו כן. ויש ליהנות מלהאריך כשיש אורחים או כשבני הבית רעבים. וע' בן איש חי (ש"ב בראשית אות כט).

השהיית כלי הצריך הגעלה

שאלה: האם יש איסור להשאיר בבית כלי הצריך הגעלה, שלא יבא לידי תקלה.
תשובה: אין חשש.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

הלכתא לשבתא

דרשו רבותינו (שבת ק"ג) וכבדתו - "שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול".
ונחלקו אחרוני הדורות (הרב בן איש חי עם הגר"י י"ד) האם צריך להחליף גם "מנעלים מיוחדים", ועכ"פ המנעלים "צריך לצחצח במשחה", ויהיו נאים לפני שבת, ויש בזה כבוד שבת כהולך לחתונה לכבוד החתן והכלה, ולכן אינו פחיתות אם מצחצח לעצמו וגם לאחרים בביתו (ואני הכרתי ת"ח אחד שמצחצח לכל ילדיו!). וכל שכן שצריך "להתרחץ" בערב שבת. וראוי מיד בחצות היום או קצת אח"כ, כי מי שמרגיל להתאחר יוצא עם הצפירה... וכן לא יעשה. ה' יזכנו לקדושת שבת. אמן.

אבן יקרה

סיפר רבנו חיים פאלאג'י זיע"א (שהשבת י"ז שבט יום הילולתו) בספרו תורה וחיים (מערכת ס' אות רט"ו) אודות מעשה שאירע עמו בגיל כ"ב שנים, וז"ל:

"ואגידה ואדברה מה שאירע לי בימי חרפי מקדמוני דהוה עובדא בתלמיד חכם אחד איותה נפשו ויעש לכתוב לו ספר תורה לעצמו, ובאמצע הימים שהיה כותב ספר התורה דברתי בלשוני כי חכם זה שאינו אמיד מה לו למהר לכתוב ספר תורה, כי ידוע דבזמן הזה המצוה רופפת בידנו (עיין בספרי סמיכה לחיים סימן ו'), ולמחרתנו דרך לימודי ישנתי נים ולא נים וצערו לי בחלמא כי לא דברתי נכונה להתרשל במצוה זו, ותכף נתעוררתי וקבלתי עלי לקנות עורות יפים ולהביא סופר לביתי לכתוב ספר תורה לעצמי, והגם כי לא היה לי מעות, מששתי כל כלי ומכרתי מאשר נמצא אתי, כדי לקיים המצוה כתקנה".

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

נדפס בדפוס הדר. לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com

ניתן לראות את הגליונות באתר: www.tipot.co.il